

ved deres egen Kraft, hvortil Jernbaner bygges af Menneſker. Jernbanerne ere ogsaa vandrende Veie, men de vandre ikke for deres egen Glædes Skyld, de vandre og ſkulde vandre der, hvor der er Menneſker, ſom kunne vandre med dem; de ſkulde vandre der, hvor der er Kreaturer, hvor der er Guds, ſom kan føres paa dem. Jernbanerne ſkulde ikke vandre alene, til Forherligelſe for den Egn, hvorigjennem de føres, eller til Forherligelſe for den Bygmæſter, ſom har anlagt dem. Denne Forſkjel mellem den ærede Rigsdagsmand og mig forklarer, hvorfor han vil ſætte ſaa ſnevre Grænſer, ſom han vil, og den forklarer, hvorfor jeg ikke kan gaae ind paa de Forſlag, ſom den ærede Rigsdagsmand i den Henseende vil opſtille for at lægge mig i Lænker. Den ærede Rigsdagsmand ſagde: vi have ingen ſtore Byer i Landet, vi maae ikke tale om ſtore Byer efter vore Forhold, vi ſkulde tale i Jernbanesproget; men deraf bliver Følgen, at vi aldrig faae nogen Jernbane, naar vi ikke ville tale om Jernbaner og Byer i Danmark efter danſke Forhold (Tſcherning: Turde jeg bede om Ordet!). Følgen deraf bliver, at vi aldrig komme til at tale om Jernbaner, undtagen ſom løs Tale; at vi aldrig faae diſſe vandrende Veie, thi vi faae aldrig ſaadanne Byer, ſom i „Jernbanesproget“ kunne forſjene at hedde Byer. Og nu Randers, — kan virkelig den ærede Rigsdagsmand faae dette Thing til at troe, at jeg har nogen perſonlig Grund til at forſægte, at der ſkal gaae en Linie til Randers? Er det muligt, at den ærede Rigsdagsmand ſelv for Alvor vil opſtille den Sætning, at jeg ſkulde have andre Grunde til at faſtholde Muligheden af at komme til Randers end den, at det er naturligt, at Retningen imellem Viborg og Marhuus og Retningen imellem Viborg og Struer maa deels være forbeholdt nærmere Underſøgelſer og deels Forhandlinger med de Mænd, ſom jeg håaber ville melde ſig til Banens Anlæg, naar denne Sag ubeſkaaren og ubeſklippet gaaer igjennem? Jeg håaber, at Lovforſlaget vil gaae ubeſkaaret og ubeſklippet igjennem, netop for at den private Foretagelſeſaand — jeg kalder det hellere Foretagelſeſaand end Vindſyge — kan faae ſin rette Plads. Kan No-

gen troe, at jeg ſkulde have anden Grund for, at føre Banen til Randers end den af mig anførte? Der behøves ingen anden Grund end den, at Randers efter vore Forhold er den eneſte af de tre Byer, hvorom her er Tale, ſom har de yderſte Betingelſer for at kunne gjøre noget Gavn netop i et Jernbaneforetagende; thi det er ſoleklart, ſom den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds har udviklet, at man ikke kan kalde den Bane for den billigſte, ſom anlægges billigſt. Spørgsmaalet er ikke om at faae anlagt en Bane, ſom Ingen vil drive, men Spørgsmaalet er om at faae en Bane, ſom kan betale ſig, eller ſom ialfald ikke koſter mere end det Tilſkud, hvorom der er Spørgsmaal; thi det maa man ikke forlange, at Jernbaner ſkulde i Ordet b o r n e e r t e Betydning betale ſig (Stemmer: Jo!). Jeg vil ſpørge de ærede Medlemmer, hvoraf det da kommer, at vi have ſaa ſtore Hovedlandeveisbudgetter? Er der Nogen, ſom troer, at Hovedlandeveiene betale ſig? (Stemmer: Jo!). Ja, ſaa kjende de ærede Medlemmer ikke Forholdene, eller ogsaa forſtaaede de ikke, hvad jeg mener, naar jeg taler om Betaling i Ordet b o r n e e r t e Betydning.

Det er den her af mig udviklede Grundforſkjel, der er imellem det ærede Medlem og mig, og jeg vil nu overlade til Thinget at afgjøre Sagen.

Alberti: Da den ærede Rigsdagsmand for Randers (Wallentin) i Aftes anførte forſjellige Grunde til at forkaſte det Forſlag, der af mig er ſtillet tilligemed Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tſcherning) mod at lade Banen gaae til Randers, henviſte han navnlig til, at kun under den Forudſætning kunde man antage at faae Jernbanesagen fremmet, og han meente, at Miniſterens beſtemte Tilſlutning maatte være en afgjørende Grund til at ſtemme for, at Banen under enhver Omſtændighed ſkulde føres ſaaledes, at den berørte Randers. Jeg troer nu, at det ikke ſaaledes gaaer an uden videre at appellere til den ærede Indenrigsminiſters Mening i denne Sag. Naar man blot gaaer et Mars Tid tilbage i den jydiſke Jernbanesag, og underſøger, hvad der er paſſeret med den